

SOSIAALI- JA TERVEYSVALIOKUNNAN MIETINTÖ 30/2006 vp

Hallituksen esitys laeiksi eläkelaitoksen vaka- varaisuusrajan laskemisesta ja vastuuvelan kat- tamisesta sekä eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 13 päivänä kesäkuuta 2006 lähettänyt sosiaali- ja terveysvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen laeiksi eläkelaitoksen vakavaraisuusrajan laskemisesta ja vastuuvelan kattamisesta sekä eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta (HE 79/2006 vp).

Lausunto

Eduskunnan päätöksen mukaisesti talousvaliokunta on antanut asiasta lausunnon (TaVL 32/2006 vp), joka on otettu tämän mietinnön liitteeksi.

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- ylijohdaja Tarmo Pukkila, apulaisosastopäällikkö Katriina Lehtipuro, hallitusneuvos Erkki Rajaniemi, hallitussihteeri Juhani Turunen ja ylimatemaatikko Leena Väänänen, sosiaali- ja terveysministeriö
- finanssineuvos Urpo Hautala, valtiovarainministeriö
- tutkimuspäällikkö Arttu Juuti, Kilpailuvirasto
- ylijohdaja Hely Salomaa, johtaja Timo Laakso ja päälakimies Markku Sorvari, Vakuutusvalvontavirasto
- johtaja Åsa Ceder ja johtaja Olli Kytö, Alandia-Bolagen/Alandia-yhtiöt

- toimitusjohtaja Jukka Rantala, Eläketurvakeskus
- johtaja Nils-Erik Felixsson, Eläkevakuutusosakeyhtiö Veritas
- päälakimies Tuula Kallio, Etera
- toimitusjohtaja Kari Puro, Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen
- aktuaarijohtaja Pasi Mustonen, Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varma
- aktuaari Mikko Karpoja, Keskinäinen vakuutusyhtiö Eläke-Fennia
- lakimies Eija Korpi, Maatalousyrittäjien eläkelaitos MELA
- aktuaari Kimmo Karppinen, Merimieseläkekassa
- lakiasiainjohtaja Jaakko Gummerus, Tapiolaryhmä
- johtaja Matti Leppälä, Työeläkevakuuttajat TELA ry
- toimitusjohtaja Esko Kivisaari, Suomen Vakuutusyhtiöiden Keskusliitto ry
- toiminnanjohtaja Folke Bergström, Eläkesäätiöyhdistys
- johtaja Markku Lemmetty, Akava ry
- asiantuntija Vesa Rantahalvari, Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry
- sosiaalipoliittinen sihteeri Kaija Kallinen, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry
- lakimies Juri Aaltonen, Toimihenkilökeskusjärjestö STTK ry

- johtaja Risto Suominen, Suomen Yrittäjät.

Viitetieto

Valiokunta on käsitellyt tämän esityksen yhdessä hallituksen esitysten HE 76/2006 vp, HE 77/2006 vp ja HE 78/2006 vp kanssa.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki eläkelaitoksen vakavaraisuusrajan laskemisesta ja vastuvelan kattamisesta. Lisäksi ehdotetaan siihen liittyviä muutoksia eläkelaitoksia koskeviin lakeihin.

Laki koskisi työeläkevakuutusyhtiöiden, eläkesäätiöiden, eläkekassojen, maatalousyrittäjien eläkelaitoksen ja merimieseläkekassan harjoittamaa lakisääteistä eläkevakuutusta.

Eläkelaitosten vakavaraisuusrajaa laskettaessa otettaisiin huomioon työeläkevarojen sijoittamiseen liittyvät riskit nykyistä täsmällisemmin. Lisäksi tehostettaisiin mahdollisuutta sijoittaa varat tuottavasti ja turvaavasti sijoitustoiminnan kehityksen mukaisesti.

Eläkelaitoksen olisi hajautettava sijoituksen riittävästi. Vakavaraisuusrajan laskemiseksi sijoitukset jaettaisiin ryhmiin niiden todellisten

riskien mukaan, ja vakavaraisuusraja laskettaisiin sijoitusten riskejä kuvaavien arvojen avulla.

Eläkelaitoksen olisi katettava sitoumuksistaan aiheutuva vastuvelkansa. Vastuvelan katteena olevien varojen sijoittamista koskisivat hajauttamiseen liittyvän yleissäännöksen lisäksi muun muassa säännökset vastapuoliriskien ja riskikeskittymien rajoittamisesta.

Säännösten selkeyttämisen ja ajanmukaistamisen seurauksena niiden yksityiskohtaisuus vähenisi, mikä lisäisi jossakin määrin eläkelaitosten harkintavaltaa sijoituksia tehtäessä. Tämän vuoksi esityksessä korostettaisiin eläkelaitoksen hallituksen vastuuta sijoitustoiminnan järjestämisessä ja Vakuutusvalvontaviraston mahdollisuuksia seurata ja valvoa työeläkevarojen sijoittamista.

Lait ovat tarkoitetut tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2007.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Yleisperustelut

Sijoitustoimintaan ehdotetut muutokset

Hallituksen esityksellä pyritään eläkelaitosten sijoitusmahdollisuuksia parantamalla työeläkevakuutusmaksujen nousupaineen hillitsemiseen sekä sijoittamiseen liittyvien riskien nykyistä täsmällisempään huomioon ottamiseen. Ehdotuilla muutoksilla painotetaan eläkelaitosten hallitusten vastuuta sijoitustoimintansa järjestämisessä ja korostetaan Vakuutusvalvontaviraston mahdollisuutta seurata ja valvoa työeläkejärjestelmän sijoitusriskiä.

Eläketurvakeskuksen laskelmien mukaan työeläkemaksuun on nykyinäkymien mukaan tulos-

sa 5—7 prosenttiyksikön korotus vuoteen 2030 mennessä. Kun kaikkien työeläkerahastojen sijoituskanta on yli 100 miljardia euroa, hillitsisi yhden prosenttiyksikön sijoitustuottojen kasvu työeläkemaksun nousupainetta arviolta vähintään kahdella prosenttiyksiköllä. Pyrkimys työeläkevarojen sijoitustuottojen kasvattamiseen on siten perusteltua.

Tuotto-odotuksen lisääminen edellyttää sijoitusten riskillisyyden kasvattamista eli käytännössä sijoitusten suuntaamista osakkeisiin. Osakesijoittaminen on historiallisesti tarkastellen pitkällä aikavälillä tuottanut paremmin kuin pienemmän riskin sijoituskohteet. Tässä esityksessä ja eduskunnalle samaan aikaan annetussa hal-

lituksen esityksessä HE 77/2006 vp ehdotettu sääntely antaisi aikaisempaa paremmat mahdollisuudet osakesijoittamisen lisäämiseen ja riskin hajauttamiseen.

Sijoitustoimintaan tulevien muutosten johdosta työeläkevakuutusyhtiöiden, lakisääteistä eläkevakuutusta harjoittavien eläkekassojen ja -säätiöiden sekä Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen sekä Merimieseläkekassan vakavaraisuusrajan laskemista ja vastuuvelan kattamista koskevia säännöksiä yhtenäistetään. Nyt ehdotettu yhtenäinen laki selkeyttää ja ajanmukaistaa sääntelyä, ja yhtenäistetty kansallinen sääntely merkitsee samalla eläkelaitosten kate- ja vakavaraisuussäännösten irtautumista vahinko- ja henkivakuutustoimintaa koskevien direktiivien säännöksistä.

Työeläkelaitosten velvollisuutta hajauttaa sijoituksensa korostetaan esityksessä. Sijoitustoiminnassa tapahtunut kehitys otetaan huomioon poistamalla sijoitustoiminnan alueellisia rajoituksia niin, että sijoittaminen OECD:n ulkopuolelle sallitaan. Lisäksi eläkelaitokset veloitetaan ilmoittamaan sijoitustensa todelliset riskit, eikä laitoksen vakavaraisuus jatkossa määrydy sijoituksen oikeudellisen muodon vaan sijoituksen todellisen riskin perusteella. Kun sijoitustoiminnan rajoituksia uudistuksessa poistetaan, lisätään samalla eläkelaitoksen hallituksen sijoitustoiminnan päätöksentekovaltaa sekä korostetaan sen vastuuta. Jatkossa eläkelaitoksen sijoitusten riskiluokituksen on oltava ajantasainen ja riskien hallinta ja -raportointijärjestelmiä on laitoksissa kehitettävä.

Valiokunta toteaa, että hallituksen esitys on työeläkejärjestelmän kestävyden kannalta hyvin tärkeä. Työeläkevarojen parempien sijoitustuottojen saamisen välttämättömänä edellytyksenä on, että sijoituksia voidaan tehdä nykyistä enemmän riskipitoisiin kohteisiin. Valiokunnan näkemyksen mukaan on erittäin tärkeää, että esityksessä ohjaavaksi periaatteeksi on nostettu sijoitusten hajauttamisvaatimus ja velvoite sijoitusten arviointiin niiden todellisen riskin mukaan. Kun uusi lainsäädäntö velvoittaa tuomaan sijoitusten tosiasiallisen riskin esiin, on jatkossa sekä eläkelaitoksella että valvontaviranomaisel-

la nykyistä paremmin tiedossa laitosten todellinen vakavaraisuus. Tätä seikkaa on pidettävä erittäin merkityksellisenä eläkejärjestelmän luotettavuuden kannalta.

Asiantuntijakuulemisessa on tuotu esiin, että vakavaraisuusrajan uusi määrittely heikentäisi mahdollisuuksia vakuutuskannan siirtoihin, koska uusi määrittely laskisi siirron yhteydessä siirtyvän toimintapääoman määrää. Valiokunta toteaa, että uusi vakavaraisuuden laskentakaava pakottaa ottamaan parametrien kautta huomioon tosiasiallisen vakavaraisuustilanteen ja uudistuksen välillinen vaikutus siirtyvän toimintapääoman määrään riippuu siitä, miten kaukana tosiasiallisesta riskistä nyt käytössä oleva sijoitusten riskiluokitus on ollut. Joka tapauksessa sekä sijoitusten riskiluokitus että vakavaraisuus jatkossa vastaisi todellista tilannetta. Kun nähdään, miten uusi riskiluokitus muuttaa vakavaraisuustilannetta, voidaan vasta sen jälkeen arvioida sen vaikutus myös siirtyvän toimintapääoman määrään.

Sijoittamistoiminnan valvonta

Valiokunta pitää uudistuksen keskeisiä ehdotuksia perusteltuina. Valiokunta katsoo kuitenkin aiheelliseksi muistuttaa, että vaikka eläkevarojen sijoittaminen on pitkäjänteistä, se ei merkitse osakesijoittamiseen liittyvän riskin pienentymistä. Tästä syystä valiokunta näkee erittäin tarpeellisina sijoitustoiminnan valvonnan tehostamiseen tähtäävät ehdotukset.

Ehdotetut muutokset korostavat paitsi laitoksen hallituksen valvontavastuuta laitoksen sijoitustoiminnan asianmukaisuudesta myös Vakuutusvalvontaviraston valvontatoimen tärkeyttä. Virastolla tulee olla riittävä osaaminen sijoitusten riskien arvioimiseen, koska valvontatoiminnassa on seurattava, etteivät yksittäisen eläkelaitoksen tai eläkejärjestelmän riskit kokonaisuudessaan nouse liian suuriksi. Vakuutusvalvontaviraston tehtävänä on valvoa omalta osaltaan, että laitosten sijoitustoimintaan kohdistamat resurssit ja käytössä olevat riskien arvioinnin menetelmät sekä riskinhallintajärjestelmät ovat riittävät ja asianmukaiset suhteessa laitosten harjoittamaan sijoitustoimintaan. Viraston mahdol-

lisuuksia hallinnollisiin pakkokeinoihin korostetaan yhtenäistämällä pakkokeinoja koskeva sääntely kaikkia eläkelaitoksia koskevaksi niiden yhteisömuodosta riippumatta. Valiokunta korostaa valvonnan tehokkaan toteuttamisen edellyttävän, että Vakuutusvalvontavirastolla on riittävästi sijoitustoiminnan asiantuntijuutta käytössään.

Sijoitusten suuntaaminen

Työeläkerahastoihin kerättyjen pääomien sijoitamistoiminnalla on erittäin keskeinen vaikutus siihen, miten tulevien vuosikymmenten eläkevastuista kyetään selviytymään. Vakuutettujen etujen kannalta on keskeisintä, että eläkevarojen sijoitustoiminta vähentää työeläkemaksun nousupainetta ja lisää mahdollisuuksia eläkkeiden tason säilyttämiseen.

Sijoitustoiminnan ohella eläkemaksun nousun hillitsemisessä ja etuuskien turvaamisessa on tärkeä merkitys maksutulolla. Maksutulo on korkea, jos työllisyysaste kotimaassa pysyy korkeana. Talousvaliokunta on lausunnossaan käsitellyt mahdollisuuksia edistää työeläkevarojen sijoittamista kotimaisiin kohteisiin. Sosiaali- ja terveysvaliokunta korostaa myös, ettei eläkejärjestelmän kestävydestä voida huolehtia, ellei työllisyysastetta kotimaassa voida pitää korkeana. Sosiaali- ja terveysvaliokunta katsoo kuitenkin talousvaliokunnan tavoin, että yhtiöllä tulee olla mahdollisuus tehdä sijoitukset riskinhallintaa koskevien säännösten rajoissa tarkoituksenmukaisimmalla tavalla parhaimman tuoton mahdollistamiseksi. Periaate pätee valiokunnan näkemyksen mukaan sijoitettaessa niin kotimaisiin kuin ulkomaisiin kohteisiin.

Vaikka laitosten sijoitusten suuntaaminen on kussakin eläkelaitoksessa itsenäisesti ratkaistavissa, sosiaali- ja terveysvaliokunta pitää erittäin tärkeänä talousvaliokunnan esille ottamaa sijoitustoiminnan eettisyyden vaatimusta. Eläkevarojen sijoittamisessa on kyse merkittäväksi muodostuneen kansallisvarallisuuden hoitamisesta, ja järjestelmän sosiaalivakuutusluonteella tulee olla merkitystä myös sijoitustoiminnassa. Valiokunnan näkemyksen mukaan on perusteltua, että sijoitusten suuntaamisessa kiinnitetään

huomiota muun muassa sellaisiin seikkoihin kuin kunnioitetaanko sijoitusmaassa työelämän perusoikeuksia, harjoitetaanko yrityksessä vastuullista henkilöstöpolitiikkaa, onko toimiala epäsideellinen tai terveydelle haitallinen ja niin edelleen. Valiokunta korostaakin työeläkeyhtiöiden hallinnossa olevien vakuutettujen ja vakuutuksenottajien edustajien vastuuta sijoituspäätöksistä ja sijoitustoiminnan suuntaamisesta eettisesti ja yhteiskunnallisesti hyväksyttävällä tavalla.

Yksityiskohtaiset perustelut

1. Laki eläkelaitoksen vakavaraisuusrajan laskemisesta ja vastuuvelan kattamisesta

24 §. Muutoksenhaku Vakuutusvalvontaviraston päätökseen. Hallituksen esityksessä on tarkoituksena, että poikkeuslupia koskeviin Vakuutusvalvontaviraston päätöksiin, jotka virasto on tehnyt 22 §:n nojalla, voi hakea muutosta samalla tavalla kuin päätöksiin, jotka virasto on tehnyt 23 §:n nojalla. Jotta muutoksenhakumahdollisuudesta ei syntyisi epäselvyyttä, lain 24 §:n 1 momenttia on tarpeen täsmentää.

25 §. Tarkemmat säännökset ja määräykset. Pykälän 2 momenttiin tulee lisätä säännös siitä, että Vakuutusvalvontavirasto voi antaa määräykset myös ajasta, jonka kuluessa lain 5 ja 8 §:ssä tarkoitettut selvitykset on toimitettava virastolle.

2. Laki työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain muuttamisesta

Lakiehdotukseen sisältyvä muutos ehdotetaan tehtäväksi samaan aikaan käsittelyssä olevan hallituksen esityksen HE 76/2006 vp yhteydessä. Tästä syystä lakiehdotus ehdotetaan hylättäväksi.

3. Laki vakuutuskassalain muuttamisesta

2 §. Pykälässä mainittu vakuutuskassalain 83 §:n 3 momentti liittyy sekä vastuuvelan las-

kemiseen että sen kattamiseen. Hallituksen esityksessä on tarkoituksena, että vastuuelka laskettaisiin jatkossakin samalla tavalla kuin nykyisin, mutta lakisääteisen eläkevakuutuksen vastuuelan kattamista koskisi jatkossa laki eläkelaitoksen vakavaraisuusrajan laskemisesta ja vastuuelan kattamisesta. Jotta tämä tulisi selkeästi esiin, vakuutuskassalain 2 §:n 1 momenttia ehdotetaan täsmennettäväksi.

83 f §. Hallituksen esityksessä on tarkoituksena, että 83 f §:n 1 momenttia, jossa säädetään vakuutuskassan velvollisuudesta laatia sijoitussuunnitelma, sovellettaisiin edelleen myös lakisääteistä eläkevakuutusta harjoittaviin eläkekassoihin. Jotta soveltamisesta ei syntyisi epäselvyyttä, 83 f §:n 1 momenttia ehdotetaan täydennettäväksi.

4. Laki eläkesäätiölain muuttamisesta

1 §. Hallituksen esityksessä on tarkoituksena, että eläkevastuu laskettaisiin jatkossakin samalla tavalla kuin nykyisin, mutta lakisääteisen eläkevakuutuksen eläkevastuun kattamista koskisi

jatkossa laki eläkelaitoksen vakavaraisuusrajan laskemisesta ja vastuuelan kattamisesta. Koska pykälässä mainittu eläkesäätiölain 46 §:n 3 momentti liittyy sekä eläkevastuun laskemiseen että sen kattamiseen, tulee 4 momenttia täsmentää.

47 §. Hallituksen esityksen tarkoituksena ei ole muuttaa säännöksiä vapaaehtoisista lisäeläkkeistä aiheutuvan eläkevastuun kattamisesta. Tämän takia eläkesäätiölain 47 §:n 2 momenttia on tarpeen muuttaa.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella sosiaali- ja terveystieteiden valtiokunta ehdottaa,

että 5.—7. lakiehdotus hyväksytään muuttamattomina,

että 2. lakiehdotus hylätään ja

että 1., 3. ja 4. lakiehdotus hyväksytään muutettuina (Valiokunnan muutosehdotukset).

Valiokunnan muutosehdotukset

1.

Laki

eläkelaitoksen vakavaraisuusrajan laskemisesta ja vastuuelan kattamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku
Yleiset säännökset
1 ja 2 §
(Kuten HE)

2 luku
Sijoitusten hajauttaminen ja vakavaraisuusrajan laskeminen
3—11 §
(Kuten HE)

3 luku	virastosta annetun lain (78/1999) 6 §:ssä säädetään.
Vastuuvelan kattaminen	(2 mom. kuten HE)
12—20 § (Kuten HE)	25 §
4 luku	<i>Tarkemmat säännökset ja määräykset</i>
Erinäiset säännökset	(1 mom. kuten HE)
21—23 § (Kuten HE)	Vakuutusvalvontavirasto voi antaa tarkemmat määräykset 5 §:ssä tarkoitettujen perusteiden ja selvityksen, 8 §:ssä tarkoitettujen perusteiden ja selvityksen sekä kateluettelon laatimisesta, sisällöstä ja toimittamisesta virastolle, johdannaissopimusten käyttämisestä ja luokittelusta, varojen arvostamisesta sekä katteeseen kuuluvien varojen säilyttämisestä.
24 §	
<i>Muutoksenhaku Vakuutusvalvontaviraston päätökseen</i>	
Vakuutusvalvontaviraston päätökseen, joka on annettu 22 tai 23 §:n nojalla, saa hakea muutosta valittamalla siten kuin Vakuutusvalvonta-	26 ja 27 § (Kuten HE)

3.

Laki

vakuutuskassalain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 27 päivänä marraskuuta 1992 annetun vakuutuskassalain (1164/1992) 2 §:n 1 momentti ja 83 f §:n 1 momentti,
sellaisina kuin ne ovat, 2 §:n 1 momentti laissa 392/2006 ja 83 f §:n 1 momentti laissa 84/1999 seuraavasti:

2 §
 Vakuutuskassaan, joka harjoittaa työntekijän eläkelain (395/2006), yrittäjien eläkelain (468/1969), sairausvakuutuslain (1224/2004) tai kuntoutusrahalain (611/1991) mukaista toimintaa, sovelletaan tämän lain säännöksiä, jos mainituista laeista ei muuta johdu. Tämän lain 83 §:n 1 ja 2, 4—7 sekä 9 ja 10 momentti, 83 f §:n 3 momentti ja 83 g—83 r § ei kuiten-

kaan koske työntekijän eläkelain ja yrittäjien eläkelain mukaista eläkekassan toimintaa. *Lain 83 §:n 3 momentti koskee työntekijän eläkelain ja yrittäjien eläkelain mukaista eläkekassan toimintaa vain vastuuvelkaa laskettaessa.* Sama vakuutuskassa ei saa harjoittaa sairausvakuutuslain mukaista toimintaa ja eläkevakuustointia.

83 f § (Uusi)

Vakuutuskassalain 83 §:n 1 momentissa tarkoitettuna vakuutuskassan ja lakisääteistä eläkevakuutusta harjoittavan eläkekassan hallituksen on laadittava kassan varojen sijoittamista koskeva suunnitelma (sijoitussuunnitelma).

Vakuutusvalvontavirasto antaa tarkemmat määräykset sijoitussuunnitelmasta.

Voimaantulosäännös
(Kuten HE)

4.

Laki

eläkesäätiölain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti kumotaan 29 päivänä joulukuuta 1995 annetun eläkesäätiölain (1774/1995) 47 k §, sellaisena kuin se on laissa 391/2006, muutetaan 47 §:n 2 momentti, 47 l § ja 47 m §:n 1 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 47 l § ja 47 m §:n 1 momentti mainitussa laissa 391/2006, ja lisätään 1 §:ään, sellaisena kuin se on mainitussa laissa 391/2006, uusi 4 momentti seuraavasti:

1 §

Tämän lain 46 §:n 2 ja 4—10 momenttia sekä 46 a ja 47 b—47 j §:ää ei sovelleta B-eläkesäätiöön ja AB-eläkesäätiön B-osastoon. Lain 46 §:n 3 momenttia sovelletaan B-eläkesäätiöön ja AB-eläkesäätiön B-osastoon vain eläkevas- tuuta laskettaessa.

47 § (Uusi)

Edellä 1 momentissa tarkoitettuna eläkevas- tuun katteeseen sovelletaan vastaavasti, mitä

46 §:n 2—6 momentissa säädetään eläkevas- tuun bruttomäärän kattamisesta. Mainitun pykälän 5 momentin 8 kohdassa tarkoitettua saamista vas- tuunjaosta koskevaa säännöstä ei kuitenkaan so- velleta. Katteesta 75 prosenttia on oltava sel- laisia varoja ja sitoumuksia, joita tarkoitetaan 46 §:n 3 momentissa.

47 l ja 47 m §
(Kuten HE)

Voimaantulosäännös
(Kuten HE)

StVM 30/2006 vp — HE 79/2006 vp

Helsingissä 8 päivänä marraskuuta 2006

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Valto Koski /sd	Juha Rehula /kesk
jäs.	Sirpa Asko-Seljavaara /kok	Paula Risikko /kok
	Anneli Kiljunen /sd	Arto Seppälä /sd
	Marjaana Koskinen /sd	Osmo Soininvaara /vihr
	Pehr Löfv /r	Tapani Tölli /kesk
	Riikka Moilanen-Savolainen /kesk	Raija Vahasalo /kok
	Aila Paloniemi /kesk	Erkki Virtanen /vas
	Leena Rauhala /kd	Tuula Väättäin /sd.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Eila Mäkipää.